

TBMM
HALKLA RİFAT VE DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 14981
Tarih : 12.11.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

36665

Aşağıdaki soruların **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet ŞİMŞEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında verilen yolcu garantileri, son yıllarda kamu bütçesinin en yüksek risk alanlarından biri hâline gelmiştir. Özellikle “Kütahya, Afyon ve Uşak illerinin hava ulaşımı sorununu çözmek” iddiasıyla yapılan ve 25 Kasım 2012’de Kütahya’da hizmete açılan Zafer Havalimanı örneğinde görüldüğü üzere, gerçekleşme oranlarının garanti edilenin çok altında kalması nedeniyle Hazine büyük miktarda ödeme yapmak zorunda kalmaktadır. Basına yansıyan verilere göre 2012–2025 yılları arasında toplam garanti ödeme tutarı 85 milyon Avroya yaklaşmıştır. Bu rakam, yalnızca bir havalimanı için kamu bütçesinden şirketlere aktarılan olağanüstü bir kaynağı ifade etmektedir.

Bu tablo, garanti özelleştirmenin ve Yap-İşlet-Devret sisteminin bütçe üzerindeki yükünün giderek arttığını ve söz konusu yükün şeffaf biçimde kamuoyuna açıklanmadığını göstermektedir. Bütçe hakkı ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereği, garanti ödemelerinin hangi kalemlerden yapıldığı, hangi risk analizlerinin dikkate alındığı, gelecek yıllarda Hazine’yi ne kadar yükün beklediği gibi temel soruların netlik kazanması zorunludur. Yolcu garantisi verilen diğer havalimanları ve otoyol–köprü projelerinde de gerçekleşme oranlarının düşük olduğu çok sayıda bağımsız raporda dile getirilmekte; buna karşın Hazine’nin üstlendiği toplam risk büyüklüğü yurttaşlardan gizlenmektedir.

Ayrıca, garanti ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden belirlenmiş olması, kur dalgalanmalarını da kamu zararına çevirerek yükü daha da artırmaktadır. Kamusal kaynakların etkili ve verimli kullanımının sağlanması, bütçe disiplininin korunması ve kamu zararının önlenmesi açısından garanti sisteminin bütçe üzerindeki etkilerinin açık ve detaylı biçimde ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Zafer Havalimanı için Hazine tarafından yapılan garanti ödemelerinin 2012–2025 yılları arasındaki yıllık dökümü nedir?
2. Ekim ayı sonu itibarıyla 2025 yılı için şirketlere yapılması kesinleşmiş garanti ödeme tutarı nedir ve bu ödeme bütçede hangi kalem altında yer almaktadır?
3. Döviz cinsinden verilen garantiler nedeniyle kur artışlarının Hazine’ye getirdiği ek yük yıllara göre ne kadardır?

4. Hazine'nin yolcu garantili Yap-İşlet-Devret projeleri için üstlendiği toplam risk tutarı nedir? Bu risk Hazine tarafından kamuoyuna açıklanacak mıdır?
5. Bu projelerde gerçekleşme oranlarının yıllardır düşük olmasına rağmen garanti sözleşmelerinin revize edilmemesinin gerekçesi nedir?
6. Hazine ve Maliye Bakanlığı, kamu zararını azaltmak için bu projelerde sözleşme koşullarını değiştirmeyi, garanti tutarlarını düşürmeyi veya süresi dolan projeleri kamulaştırmayı değerlendirmekte midir?
7. Yolcu garantili Yap-İşlet-Devret yatırımlarının uzun vadeli bütçe projeksiyonlarında oluşturduğu yük hesaplanmakta mıdır? Hesaplanıyorsa bu rapor neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?